

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 2/2022-es számú törvénye a szeretetszolgálatról

Preambulum

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház (a továbbiakban: Egyház) a szeretetszolgálat (diakónia) kifejezés biblikus értelmében vallja, hogy az evangélium hirdetése és a könyörülő szeretet gyakorlása a szegények és rászorulóknak között szükségképpen és elválaszthatatlanul összetartozik. Örömmel és kiváltságnak tartja az Isten országa építésén munkálkodni áldozatok és szenvedések árán is addig a napig, amíg Urunk újra eljön. Addig azonban Urunk szeretetparancsának engedelmeskedve az egyházközségek, egyházmegyék és az Egyetemes Egyház kötelesek elsősorban a saját területükön és saját erőforrásaikhoz és kegyelmi ajándékaikhoz mértén szeretetszolgálatot végezni, tudván, hogy enélkül istentiszteletük nem teljes. A szeretetszolgálat ugyanis szüntelen hálaadás és adósságtörlesztés azért a kegyelemért és irgalomért, amellyel a mennyei Atya hozzánk, megváltásra szorulóknak fordul Jézus Krisztus kereszttáldozatában a Szentlélek által, akinek erejével és indíttatásával szolgál az Egyház elsősorban hittestvéreink között, de ökumenikus szellemben és személyválogatás nélkül. Ezért a Zsinat megalkotta ezt a törvényt:

Alapvető rendelkezések

1. §

- (1) E törvény tárgya az Egyházban végzett szeretetszolgálat.
- (2) E törvény hatálya kiterjed az Egyház minden önálló egyházi testületére, továbbá minden egyházi alapítványra, szervezetre és intézményre.
- (3) E törvény céljaira egyházi alapítványnak minősül minden olyan alapítvány, amely szeretetszolgálatot (is) végez vagy támogat, és amelynek alapítója valamely önálló egyházi testület, vagy amelyet egyházi jellegűként a Zsinati Tanács vagy a Zsinat elismert.
- (4) E törvény céljaira egyházi szervezetnek vagy intézménynek tekintendő minden olyan szeretetszolgálatot (is) végző szervezet vagy intézmény, amelyet a Szlovák Köztársaságnak a formájának, céljának és tevékenységének megfelelő jogszabályai szerint alapított vagy tart fenn közvetlenül vagy közvetve valamely önálló egyházi testület vagy egyházi alapítvány. Más természetes vagy jogi személy által alapított vagy fenntartott szervezet vagy intézmény is egyházinak minősül, ha ezt a jellegét a Zsinati Tanács vagy a Zsinat elismerte.

2. §

- (1) Az Egyház szeretetszolgálatára kiterjed a betegek, idősek, gyermekek, fogyatékosok gondozására és ápolására; nehéz szociális helyzetben lévők, menekülők, anyagi szükséghelyzetben lévők, általában a rászorulóknak és családoknak támogatására.
- (2) Az e törvény hatálya alá tartozó jogi személyek a Szlovák Köztársaság vonatkozó jogszabályai alapján szociális szolgáltatásokat nyújthatnak.

Szeretetszolgálat az egyházközségekben

3. §

- (1) Az Egyház szeretetszolgálatára elsősorban az egyházközségekben történik, ezért minden egyházközségnek kötelessége lehetőségeihez mértén önmagában vagy más egyházközséggel közösen vagy más egyházi jogi személyen keresztül szeretetszolgálatot végezni.
- (2) Az Egyház szakmailag és anyagilag is köteles lehetőségei szerint támogatni az egyházközségi szeretetszolgálatot.
- (3) Az egyházközség szeretetszolgálatáért a presbitérium felel. A presbitérium a szeretetszolgálat végzése érdekében:

- a) diakóniai bizottságot hozhat létre;
- b) diakóniai felelőst bízhat meg;
- c) fizetett munkaerőt alkalmazhat;
- d) diakóniai önkénteseket állíthat szolgálatba;
- e) egyházi alapítványt, szervezetet vagy intézményt alapíthat;
- f) megállapodást köthet más természetes vagy jogi személlyel.

(4) A (3) bekezdésben foglalt egyes jogkörök gyakorlását az egyházi jogszabályok az egyházközségi közgyűlés, illetve a felettes egyházi testületek jóváhagyásához vagy véleményezéséhez köthetik.

(5) Az évenkénti egyházközségi látogatások során fel kell mérni az egyházközségben folyó szeretetszolgálati munkát is.

Szeretetszolgálat az egyházmegyékben

4. §

(1) Az egyházmegye az egyházközségek szeretetszolgálatának támogatásával, illetve saját hatáskörben végez szeretetszolgálatot.

(2) Az egyházmegye szeretetszolgálatáért az egyházmegyei közgyűlés felel. Az egyházmegyei közgyűlés:

- a) diakóniai bizottságot hoz létre;
- b) tárgyalja, jóváhagyja és felterjeszti a Zsinati Irodának a diakóniai bizottság jelentését az egyházmegyében folyó szeretetszolgálati tevékenységről;
- c) a lehetőségekhez mérten forrásokat biztosít az egyházmegyében folyó szeretetszolgálat támogatására;
- d) fizetett munkaerőt alkalmazhat;

- e) diakóniai önkénteseket állíthat szolgálatba;
 - f) egyházi alapítványt, szervezetet vagy intézményt alapíthat;
 - g) megállapodást köthet a szeretetszolgálat végzése érdekében más természetes vagy jogi személlyel;
 - h) általában dönt az egyházmegyét érintő szeretetszolgálati ügyekben.
- (3) Az egyházi jogszabályok a (2) bekezdésben felsorolt jogkörök valamelyikének gyakorlását a felettes egyházi szervek véleményezéséhez vagy jóváhagyásához köthetik.
- (4) Az egyházmegye diakóniai bizottsága:
- a) számon tartja és segíti az egyházközségekben folyó szeretetszolgálati tevékenységeket;
 - b) jelentést tesz az egyházmegyei közgyűlésnek az egyházmegyében folyó szeretetszolgálati tevékenységről;
 - c) javaslatot tesz az egyházmegyei közgyűlésnek az egyházmegye hatáskörében végzendő szeretetszolgálati munkára.
- (5) Az egyházmegyei közgyűlés határozattal vagy szabályrendelettel további feladatokkal bízhatja meg a diakóniai bizottságot.

A Diakóniai Központ

5. §

- (1) Az Egyetemes Egyház szeretetszolgálatáért az Egyház Diakóniai Központja (a továbbiakban: Diakónia) felel.
- (2) A Diakónia az Egyház különleges célú intézménye, egyben az Egyház legfőbb szakmai szerve és önálló egyházi testület.
- (3) A Diakónia tevékenységéért a Zsinatnak, illetve a Zsinati Tanácsnak tartozik felelősséggel.
- (4) A Diakónia:
- a) szeretetszolgálati feladatokat lát el;
 - b) eszközeihez és lehetőségeihez mérten támogatja az alsóbb önálló egyházi testületek és az egyházi alapítványok, szervezetek és intézmények szeretetszolgálati tevékenységét;
 - c) összesíti az egyházmegyék jelentését a területükön folyó szeretetszolgálati tevékenységről;
 - d) nyilvántartja az egyházi alapítványokat, szervezeteket és intézményeket, véleményezi azok alapítását, és felügyeli tevékenységüket;
 - e) diakóniai képzéseket szervez;
 - f) jelentést tesz a Zsinatnak a saját és a többi egyházi jogi személy szeretetszolgálati tevékenységről.
- (5) A Diakónia feladatai ellátása érdekében:
- a) fizetett munkaerőt alkalmazhat;
 - b) diakóniai önkénteseket állíthat szolgálatba;
 - c) egyházi alapítványt, szervezetet vagy intézményt hozhat létre;

d) megállapodást köthet természetes és jogi személyekkel.

6. §

A Diakónia szervei:

a) az igazgatótanács;

b) az igazgató;

c) a Diakónia szervezeti és működési szabályzatában megnevezett egyéb szervek.

7. §

(1) A Diakónia legfőbb szerve az igazgatótanács.

(2)¹ Az igazgatótanács hat tagból áll, akik közül legalább egy lelkeszi képesítésű személy, egy pedig az egyetemes főjegyzők egyike. Az igazgatótanács tagjait a Zsinat választja meg a választási időszak kezdetét követő első ülésén az Egyház lelkeszi képesítésű személyei vagy presbiteri tisztségre választható tagjai, valamint az egyetemes főjegyzők közül. Az igazgatótanács tagjainak megbízatása, beleértve az egyetemes főjegyzők közül választottát is, az új igazgatótanács megválasztásáig szól.

(3) Az igazgatótanács saját kebeléből választja meg elnökét és alelnökét.

(4) Az igazgatótanács:

a) meghatározza a Diakónia szeretetszolgálati tevékenységének irányvonalát;

b) tárgyalja, jóváhagyja és a Zsinatnak felterjeszti az igazgató jelentését az Egyház szeretetszolgálati tevékenységéről;

c) dönt az 5. § (5) bekezdésének c) és d) pontjaiban foglaltak ügyében;

d) javaslatot tesz a Zsinati Tanácsnak a Diakónia költségvetésére és zárszámadására;

e) megválasztja és visszahívja a Diakónia igazgatóját;

f) általában dönt mindazokban az ügyekben, amelyeket egyházi jogszabályok vagy a Diakónia szervezeti és működési szabályzata a hatáskörébe utal.

8. §

(1) A Diakónia törvényes képviselője az igazgató. A Diakónia ügyeiben, amennyiben az egyházi jogszabályok és a Diakónia szervezeti és működési szabályzata nem rendelkezik másképp, az igazgató jogosult eljárni és dönteni.

(2) Az igazgatót pályázat útján az igazgatótanács választja meg öt évre az Egyház lelkeszi képesítésű személyei vagy presbiteri tisztségre választható tagjai közül.

(3) Üresedés esetén a pályázati eljárás eredményes végéig az igazgatótanács bármely alkalmas, legalább 21. életévét betöltött személyt megbízhat az igazgatói tisztséggel. Az igazgatótanácsnak törekednie kell arra, hogy a pályázati eljárás minél hamarabb eredményesen lezáruljon.

¹ A 7. § (2) bekezdésének a 2/2023-as törvénnyel megállapított szövege, hatályos 2024. január 1-től.

9. §²

A Diakónia szervezeti és működési szabályzatát az igazgatótanács felterjesztése alapján a Zsinati Tanács hagyja jóvá.

10. §

(1) A Diakónia éves költségvetés keretében gazdálkodik. A költségvetést az igazgatótanács javaslata alapján a Zsinati Tanács hagyja jóvá.

(2) A Diakónia bevételei:

- a) az Egyház működésére szánt állami költségvetési hozzájárulás 2%-a;
- b) az állami költségvetésből származó egyéb források;
- c) más jogi személyek támogatásai;
- d) adományok;
- e) a Zsinati Tanács által a Diakónia számára évente meghirdetett egyetemes egyházi gyűjtés;
- f) egyéb bevételek.

(3) A Diakónia kiadásai:

- a) működési költségek;
- b) támogatások.

(4) A (2) bekezdés a) pontja szerinti bevételt a vonatkozó állami jogszabályok szerint lehet csak felhasználni, és az előző évi felhasználásról minden év január 31-ig külön elszámolást kell benyújtani a Zsinati Elnökségnek.

(5) Az adományokat arra a célra kell felhasználni, amelyre szánták az adományozók. Ilyen cél hiányában működési költségre vagy bármilyen, a Diakónia tevékenységi körébe tartozó célra fel lehet őket használni. A Diakónia jogosult a céladományok terhére az azok kezelésével járó költségek megtérítésére.

(6) A költségvetés teljesítéséről az adott évet követően a Diakónia zárszámadást készít, amelyet az igazgatótanács javaslata alapján a Zsinati Tanács hagy jóvá.

(7) A Diakónia gazdálkodását a Zsinat Számvevő Bizottsága bármikor ellenőrizheti. Az ellenőrzést egy választási időszakban legalább kétszer meg kell ejteni, és arról a bizottság jelentést tesz a Zsinati Tanácsnak.

Az egyházi alapítványok, szervezetek és intézmények

11. §

(1) Az egyházi alapítványok, szervezetek és intézmények a szeretetszolgálat végzésének fontos pillérei, és mint ilyeneket az Egyház megbecsüli.

² A 9. §-nak az 1/2026-os számú törvénnyel megállapított szövege, hatályos 2026. július 1-től.

(2) Az egyházi alapítványok, szervezetek vagy intézmények használhatják nevükben a „református” jelzőt, és szakmai támogatást kapnak a Diakóniától, illetve a forrásokhoz mérten anyagi támogatást az Egyház önálló egyházi testületeitől.

(3) Az egyházi alapítványok, szervezetek vagy intézmények évente jelentést tesznek a Diakóniának a szeretetszolgálati tevékenységükről. Amennyiben közvetlenül vagy közvetve egyházközségi vagy egyházmegyei alapításúak, úgy a jelentést az egyházközségi, illetve egyházmegyei szeretetszolgálat részeként, az e törvényben korábban megállapított úton teszik.

(4) Az egyházi alapítványok, szervezetek vagy intézmények az Egyház önálló egyházi testületeitől kapott támogatással a támogató felé kötelesek elszámolni.

(5) Amennyiben az egyházi alapítvány, szervezet vagy intézmény tevékenységében felszólítás ellenére sem felel meg az egyházi jogszabályokban foglaltaknak, megsérti az Egyház elveit, vagy az Egyházra rossz fényt vet, a Zsinat megvonja tőle az egyházi jogállást.

A diakóniai lelkészek

12. §

(1) Diakóniai lelkészi állást az Egyházban a Diakóniával egyeztetve a Zsinati Tanács hozhat létre és tölthet be.

(2) Diakóniai lelkészi szolgálat végezhető diakóniai lelkészi állás megszervezése nélkül is. Ebben az esetben a kinevezésről a Zsinati Tanács határoz.

(3) Diakóniai lelkész mellé, akár diakóniai lelkészi állást tölt be, akár önálló lelkészi állás megszervezése nélkül végez önálló lelkészi szolgálatot, lévita, segéd-, illetve beosztott lelkész is kinevezhető.

13. §

(1) Diakóniai szolgálati megbízással rendelkező lelkészi jellegű személy jogosult a szolgálati megbízásának megfelelő bérezésre.

(2) Béren túli juttatások esetében a vonatkozó egyházi jogszabályok szerint kell eljárni.

Egyházi bírósági hatáskörök

13a §

(1) A Diakónia igazgatója fegyelmi ügyeiben első fokon az egyetemes egyházi bíróság eljáró tanácsa illetékes.

(2) A Diakónia igazgatótanácsa tagjának fegyelmi ügyében a lakhely, illetve állandó szolgálati megbízással rendelkező lelkészi jellegű személy esetén a szolgálati hely szerinti egyházmegyei bíróság illetékes első fokon, kivéve ha egyéb egyházi tisztségei alapján magasabb fokú bíróság az illetékes.

(3) Diakóniai lelkész fegyelmi ügyében, amennyiben szolgálati illetékessége nem terjed túl az egyházmegye területén, az egyházmegyei bíróság illetékes első fokon. Amennyiben szolgálati illetékessége túlterjed az egyházmegye területén, akkor az egyetemes egyházi bíróság eljáró tanácsa illetékes első fokon.

(4) A Diakónia igazgatója és igazgatótanácsa közötti bírósági úton intézendő vitás ügyekben az egyetemes egyházi bíróság eljáró tanácsa illetékes első fokon. A bíróság akár első, akár másodfokon,

amennyiben az ellentét feloldhatatlan, dönthet az igazgatótanács feloszlataásáról vagy az igazgató tisztségéből való felmentéséről.³

Záró rendelkezések

14. §

(1) A Zsinat e törvény hatálybalépését követő első ülésén választja meg a Diakónia új igazgatótanácsának tagjait a 2026-ig tartó választási időszakra. Addig a leköszönő igazgatótanács tagjainak a megbízatása érvényes.

(2) A Zsinat az Egyháznak az e törvény módosításáról szóló 2/2023-as számú törvényének hatálybalépését követő első ülésén megválasztja a Diakónia igazgatótanácsába az egyik egyetemes főjegyzőt.⁴

15. §

Hatályát veszíti a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház szeretetszolgálatáról szóló 1/2003-as számú törvény.

16. §

E törvény 2023. január 1-jén lép hatályba.

³ A 13a §-nak a 2/2023-as törvénnyel megállapított szövege, hatályos 2024. január 1-től.

⁴ A 14. § (2) bekezdésének a 2/2023-as törvénnyel megállapított szövege, hatályos 2024. január 1-től.